

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Plenului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului Hotărârii Plenului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012 (*în continuare – Instrucțiune*) este Consiliul Concurenței, ca autoritate ce deține competența de reglementare în domeniul concurenței asigurată de art. 32 al Legii concurenței nr. 183/2012.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În conformitate cu art. 335 alin. (1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, fiecare parte menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență care abordează în mod eficace acordurile anticoncurențiale, practicile concertate și comportamentul anticoncurențial unilateral al întreprinderilor cu putere dominantă pe piață și asigură un control eficace al concentrărilor între întreprinderi.

Concomitent, în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat pentru aderare la Uniunea Europeană și Programului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova 2021-2027, în vederea realizării angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, și anume de a menține și armoniza cadrul normativ național din domeniul concurenței a fost inițiat procesul de transpunere a cadrului normativ al Uniunii Europene, la nivel de cadru normativ secundar național, ce vizează procedura de emitere a scrisorilor de îndrumare privind aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, la cererea întreprinderii înainte de punerea în aplicare a acordului sau a practicii unilaterale.

Astfel, elaborarea Instrucțiunii este determinată de necesitatea transpunerii Comunicării Comisiei privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de articolele 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (scrisori de îndrumare)

(2022/C 381/07), CELEX: 52022XC1004(02), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 381/9 din 4 octombrie 2022, **pentru realizarea acțiunii nr. 18 din Capitolul 8: Politica din domeniul concurenței, Cluster II din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.**

Prin urmare, în vederea asigurării cadrului normativ secundar național necesar aplicării art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, Consiliul Concurenței a elaborat Instrucțiunea pentru a asigura dreptul unei întreprinderi să primească îndrumări, atunci când chestiunile ridicate de un acord sau de o practică unilaterală pe care o au în vedere sunt noi sau nerezolvate și generează incertitudini reale legate de aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012.

Această Instrucțiune urmează să fie aprobată prin hotărârea Plenului Consiliului Concurenței, în temeiul competenței prevăzute de prevederile art. 41 alin. (1) lit. c) și art. 46 alin. (6) lit. i) din Legea concurenței nr. 183/2012.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent legislația concurențială cum ar fi Legea concurenței nr. 183/2012, Regulamentul privind evaluarea acordurilor verticale anticoncurențiale, Regulamentul privind evaluarea acordurilor orizontale anticoncurențiale și Regulamentul privind stabilirea poziției dominante pe piață și evaluarea abuzului de poziție dominantă aprobate prin hotărârile Plenului Consiliului Concurenței conțin norme generale care asigură securitate juridică la aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, măsură în care art. 6 alin. (3) din Legea concurenței nr. 183/2012 prevede că acordurile menționate la art. 5 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183/2012 care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183/2012 sau care se încadrează în categoriile prevăzute la art. 6 alin. (2) din Legea concurenței nr. 183/2012 sunt considerate legale fără a fi necesară emiterea unei decizii în acest sens.

Întreprinderile urmează să își evalueze legalitatea propriilor acțiuni, astfel încât să poată decide în cunoștință de cauză dacă să încheie sau nu un acord sau dacă să adopte sau nu o practică unilaterală și sub ce formă. Întreprinderile urmează să cunoască faptele și aspectele juridice asociate comportamentului care se doresc a fi realizat și au la dispoziție cadrul normativ de exceptare pe categorii, jurisprudența națională și deciziile Consiliului Concurenței pentru autoevaluare corectă a acordurilor ținând seama de art. 5 din Legea concurenței nr. 183/2012. Prezenta Instrucțiune nu înlocuiește cadrul juridic care stabilește autoevaluarea prevăzută de art. 6 alin. (4) din Legea concurenței nr. 183/2012.

Potrivit Instrucțiunii, o cerere de îndrumări acordă dreptul unei întreprinderi să primească îndrumări, atunci când chestiunile ridicate de un acord sau de o practică unilaterală pe care o au în vedere, sunt noi sau nerezolvate, și generează incertitudini reale legate de aplicarea regulilor de concurență prevăzute la art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012. Pentru a soluționa astfel de cazuri, Instrucțiunea stabilește procedura care permite întreprinderilor să poată obține, din partea Consiliului Concurenței, îndrumări informale în legătură cu aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012. Consiliul Concurenței poate furniza întreprinderilor îndrumări informale în măsura în care acest lucru este compatibil cu prioritățile sale în materia de asigurare a respectării Legii concurenței nr. 183/2012.

Instrucțiunea este necesară pentru asigurarea cadrului normativ secundar național pentru realizarea procedurii de emitere a scrisorilor de îndrumare privind aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012 și stabilește elementele de evaluare a faptelor și aspectele juridice asociate comportamentului care justifică furnizarea de clarificări privind aplicabilitatea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, conținutul scrisorii de îndrumare și efectele acesteia, într-un cadru previzibil și în condiții similare stabilite la nivelul Uniunii Europene.

Instrucțiunea va contribui la consolidarea securității juridice și la promovarea unui climat concurențial echitabil, prin oferirea unui cadru instituționalizat de dialog între autoritatea de concurență și întreprinderi.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Instrucțiunea instituie cadrul normativ secundar pentru emiterea de îndrumări informale de către autoritatea de concurență, în scopul orientării întreprinderilor cu privire la aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea nr. 183/2012, în situații caracterizate de incertitudine juridică și lipsa unor precedente clare.

Instrucțiunea are drept scop instituirea unei proceduri administrative transparente și riguroase prin care autoritatea de concurență poate emite îndrumări informale (scrisori de orientare) în cazuri individuale, la solicitarea expresă a unei părți interesate, în legătură cu aplicarea art. 5 (acorduri anticoncurențiale) și art. 11 (abuz de poziție dominantă) din Legea concurenței nr. 183/2012.

În acest sens, Instrucțiunea stabilește expres că îndrumările informale pot fi emise numai în cazuri excepționale, atunci când există o incertitudine juridică reală și justificată în aplicarea normelor de concurență. Aceste îndrumări se adresează situațiilor în care întreprinderile nu au suficiente clarificări din partea autorităților naționale sau europene pentru a evalua în mod corespunzător

conformitatea anumitor practici economice sau comportamente comerciale cu legislația concurenței. În acest sens, Instrucțiunea subliniază că pot fi solicitate îndrumări informale pentru chestiuni care nu sunt încă reglementate clar sau care ridică probleme juridice noi sau netratate până atunci. De asemenea, cererea de îndrumare trebuie să fie completă, iar solicitantul trebuie să furnizeze toate informațiile relevante, inclusiv descrierea detaliată a conduitei în cauză, contextul de piață, precum și motivele pentru care există incertitudinea juridică.

De asemenea, Instrucțiunea prevede procedura de solicitare și evaluarea cererii. Emiterea unei scrisori de îndrumare poate fi luată în considerare numai dacă evaluarea *prima facie* a faptelor și a aspectelor juridice asociate comportamentului avut în vedere sugerează, în opinia Consiliului Concurenței, că există motive întemeiate pentru a furniza, printr-o scrisoare de îndrumare, clarificări privind aplicarea art. 5 sau art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012 în cazul acordului sau al practicii unilaterale respective.

Instrucțiunea prevede cazurile când Consiliul Concurenței nu va lua în considerare o cerere de scrisoare de îndrumare în situația în care:

1. chestiunile ridicate în cerere sunt identice sau similare cu problemele ridicate într-o cauză pendinte în fața instanțelor naționale ori europene;
2. acordul sau practica unilaterală la care se referă cererea face obiectul unor proceduri pendinte în fața Consiliului Concurenței sau a Comisiei Europene.

De asemenea Instrucțiunea stabilește că Consiliul Concurenței nu va lua în considerare chestiuni ipotetice și nu va emite o scrisoare de îndrumare privind acordurile sau practicile unilaterale care nu mai sunt aplicate de părți.

Totodată, se prevede că clarificările privind aplicabilitatea art. 5 sau art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012 cuprinse într-o scrisoare de îndrumare sunt condiționate în mod expres de exactitatea și veridicitatea informațiilor furnizate de întreprindere. În cazul identificării unor divergențe substanțiale față de informațiile furnizate de întreprindere, scrisoarea de îndrumare va deveni inoperantă. Scrisoarea de îndrumare nu este o decizie a Consiliului Concurenței, nu creează obligații și nu constituie un act administrativ.

Având în vedere că, elaborarea proiectului este prevăzută în Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025 – 2029 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2023, Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, în temeiul art. 56 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, pentru a se asigura respectarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova față de Uniunea Europeană asumate în baza Acordului de asociere RM – UE ratificat prin Legea nr. 112/2014.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu au fost identificate și considerate ca oportune. Opțiunea de a nu interveni și a nu a aproba Instrucțiunea este în defavoarea întreprinderilor a căror activitate este supusă regulilor de concurență. Atunci când anumite situații generează o incertitudine reală, deoarece prezintă întrebări noi sau nerezolvate privind aplicarea acestor norme, este posibil ca întreprinderile în cauză să dorească să obțină îndrumări informale din partea autorității de concurență.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul instituie un efort administrativ de resurse umane din partea Consiliului Concurenței pentru implementarea procedurii de emitere a scrisorilor de îndrumare, luând în considerare scopul de a ajuta întreprinderile să își evalueze în cunoștință de cauză acordurile sau practicile unilaterale. Acest lucru va presupune costuri administrative și va implica efort din partea angajaților autorității de concurență pentru evaluarea cererilor și implicit a materialelor sau a documentelor prezentate de întreprinderi sau suplimentar furnizate pentru a asigura și a pune la dispoziția întreprinderilor, dacă este cazul scrisori de îndrumare și o versiune publică a acestora înainte de publicarea scrisorii de îndrumare, ținându-se seama de interesele legitime ale întreprinderilor de a-și proteja secretele comerciale.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Prezenta Instrucțiune nu necesită alocarea de resurse financiare suplimentare din bugetul de stat prevăzute pentru Consiliul Concurenței.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Proiectul Instrucțiunii este de natură să producă efecte pozitive asupra sectorului privat, contribuind la consolidarea securității juridice și la promovarea unui climat concurențial echitabil. Acesta instituie un cadru formalizat de dialog între autoritatea de concurență și întreprinderi, facilitând comunicarea și schimbul de opinii în contextul aplicării art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012. Impactul general asupra sectorului privat este unul semnificativ din perspectiva, în special, a întreprinderilor de a avea reguli bine definite despre cum pot solicita și obține o scrisoare de îndrumare referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de aplicarea art. 5 și art.

11 din Legea concurenței nr. 183/2012. Sub rezerva pct. 28 din Instrucțiune, Consiliul Concurenței nu va aplica sancțiuni întreprinderii solicitante în ceea ce privește orice acțiune întreprinsă de acesta care se bazează cu bună-credință pe scrisoarea de îndrumare a Consiliului Concurenței.
4.4. Impactul social
Prezentul proiect nu stabilește prevederi care ar putea avea impact direct social.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Prezentul proiect nu stabilește prevederi care ar putea avea impact direct asupra datelor cu caracter personal, Instrucțiunea oferă reglementări privind tratarea de către Consiliul Concurenței a secretelor comerciale și ale altor informații confidențiale.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Instrucțiunea nu stabilește prevederi care ar putea avea impact direct asupra egalității de gen
4.5. Impactul asupra mediului
Instrucțiunea nu stabilește prevederi care ar putea avea impact direct asupra mediului înconjurător
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Impactul asupra concurenței
Aprobarea și aplicarea coerentă a acestei Instrucțiuni va genera efecte pozitive asupra mediului concurențial întrucât va asigura facilitarea comunicării informale între întreprinderi și autoritatea de concurență în contextul intenției întreprinderilor de a încheia sau pune în aplicare un acord sau o practică unilaterală prealabilă, în contextul unor chestiuni noi sau nerezolvate legate de aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, fapt ce implicit va contribui la promovarea culturii concurențiale în rândul mediului de afaceri. Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate și analizate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Instrucțiunea face parte din categoria actelor normative elaborate și aprobate în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene din domeniul politicii concurenței. Elaborarea Instrucțiunii rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova, de transpunere a Comunicării Comisiei privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de articolele 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

(scrisori de îndrumare) (2022/C 381/07), CELEX: 52022XC1004(02), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 381/9 din 4 octombrie 2022, pentru realizarea acțiunii nr. 18 din Capitolul 8: Politica din domeniul concurenței din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029 aprobat prin Hotărârea de Guvern cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029 nr. 306/2025 (PNA), Clusterul 2, Anexa A.

În acest scop, a fost elaborat Tabelul de concordanță pentru actul normativ UE transpus, conform art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și a Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene nr. 1171/2018.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect face parte din categoria actelor normative cu scop de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Instrucțiunea transpune Comunicarea Comisiei privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate care apar în cazuri individuale și sunt legate de articolele 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (scrisori de îndrumare) (2022/C 381/07) publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 381/9 din 4 octombrie 2022.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței a fost publicat anunțul cu privire la inițierea procesului de elaborare a Instrucțiunii privind îndrumările informale referitoare la chestiunile noi sau nerezolvate, care apar în cazuri individuale, legate de aplicarea art. 5 și art. 11 din Legea concurenței nr. 183/2012, link: <https://www.competition.md/anunturi/transparenaa-decizionala/initierea-elaborarii-regulamentului-privind-indrumarile-informale-referitoare-la-chestiunile-noi-sau-nerezolvate-care-apar-in-cazuri-individuale/>

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și art. 11 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va fi supus consultărilor publice și remis spre avizare părților interesate: Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și

Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ANRE, ANRCETI.

Informația privind rezultatele avizării și consultării publice va fi inclusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor după recepționarea avizelor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei juridice a Ministerului Justiției conform art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Consiliul Concurenței în temeiul art. 36 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, va efectua expertiza anticorupție a proiectului Instrucțiunii în conformitate cu Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție aprobată de Centrul Național Anticorupție.

Proiectul Instrucțiunii urmează a fi remis la Centrul de Armonizare a Legislației pentru a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul este corelat cu prevederile actelor normative primare în vigoare, care se află în conexiune.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul de act normativ nu necesită suport în implementare pentru a atinge obiective, nu necesită implicarea unor instituții, înființarea de structuri noi sau capacități de competență, resurse umane/financiare suplimentare.

Președinte

Alexei GHERȚESCU

Contrasemnat

Șef Direcția juridica

Gabriela CORCIMARI